

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 616121
Documentnummer: 616132

Indiener:
Datum: 27 juni 2024
Portefeuille(s): Sociaal Domein
Portefeuillehouder(s): P. Duvekot
Begrotingsprogramma: 6 (4 en 5)
Begrotingsdoel (nummer + duiding)
Contactpersoon: Barry Oostra
Tel.nr.: 376
Emailadres: b.oostra@dronten.nl

Onderwerp Strategisch beleidskader Mensen maken de Samenleving 2025-2028

Te besluiten om

1. Voor de doorontwikkeling van het sociaal domein, zorg en ondersteuning vanuit de samenleving als uitgangspunt te nemen
2. Dat te doen binnen de drie maatschappelijke opgaven: Bestaanszekerheid versterken, Kansengelijkheid vergroten en Gezond samenleven verstevigen

Daarbij

3. Effectgericht en adaptief te sturen en te monitoren op de doelen (bijlage)
4. In de begroting 2025 te besluiten over de financiën van het overgangsjaar 2025

Het college opdracht te geven om:

5. Uitvoeringsprogramma's op te stellen vanuit de drie opgaven onder beslispunt 2
6. De uitvoeringsprogramma's te baseren op de maatschappelijke effecten, de doelen en indicatoren zoals verwoord in het strategisch beleidskader Mensen maken de Samenleving 2025-2028 (bijlage 1)
7. Daarvoor samen te werken met maatschappelijke organisaties en inwoners
8. Vanaf de begroting 2026 te komen met verder uitgewerkte doelen en een passend financieel kader

Inleiding

De verlengde beleidsperiode van de strategie van het Sociaal Domein en de vijf themaplannen loopt tot en met 2024. Dat is de reden waarom we nu nieuw beleid moeten ontwikkelen voor het sociaal domein. De principes van brede welvaart zijn voor dit beleidskader het sturingsinstrument. In het nieuwe strategisch beleidskader schetsen we

Bijlage(n):

hoe we inwoners en gemeenschappen de ruimte geven om hun eigen oplossingen op te pakken en hoe we de ondersteuning voor inwoners nog beter organiseren binnen de beschikbare budgettaire kaders.

Argumenten

1.1 Hiermee geven we duurzaam vorm aan het sociaal domein

Gezien maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt blijven voorzieningen hard nodig. De houdbaarheid ervan staat onder druk, maar we streven ernaar dat inwoners die dat nodig hebben, nu en in de toekomst, kunnen rekenen op goede ondersteuning binnen het beschikbare budget. Om hierin te slagen moeten we het sociaal domein anders organiseren. We vragen hierin medewerking van onze inwoners en kijken ook naar onze eigen rol en naar de rol van maatschappelijke organisaties en aanbieders van zorg.

1.2 Dit sluit aan op het collegeprogramma en de Drontense principes

In het collegeprogramma is de nadrukkelijke wens uitgesproken de inwoner centraal te zetten bij ons handelen. In het sociaal domein deden we dat al door de hulpvraag centraal te stellen, maar nu maken we ook de stap naar hun eigen regie en oplossingen organiseren in de samenleving. Daarmee maken we de beweging vanuit het vangnet en meedoen, richting de samenleving.

1.3 Hiervoor is draagvlak bij (maatschappelijke) partners

Op de informatieavond bleek dat maatschappelijke partners en zorgaanbieders dit uitgangspunt steunen en willen meewerken aan de realisatie hiervan. Hier gaan we samen vorm aan geven bij het opstellen van de uitvoeringsprogramma's.

2.1 Hiermee sluiten we aan bij een voorstel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) doet een aantal voorstellen over hoe we kunnen investeren in samenhang tussen bestaanszekerheid, kansengelijkheid en welzijn & gezondheid. In dat voorstel 'waarde van het sociaal domein' vat de VNG de belangrijkste opgaven in het sociaal domein samen tot de opgaven bestaanszekerheid versterken, kansengelijkheid vergroten en gezond samenleven verstevigen.

2.2 De drie opgaves dragen bij aan brede welvaart

Brede welvaart is één van de uitgangspunten die u heeft meegegeven voor het strategisch kader sociaal domein. Met het versterken van bestaanszekerheid, vergroten van kansengelijkheid en verstevigen van gezond samenleven, dragen we bij aan de maatschappelijke effecten die gaan over de brede welvaart van onze inwoners.

3.1 Dit sluit aan bij de besturingsfilosofie van de gemeente Dronten

In die filosofie heeft u de wens uitgesproken om effectief en adaptief te sturen. Effectgericht sturen betekent dat we ons richten op maatschappelijke effecten en doelen. Deze effecten richten zich op geluk en welbevinden van inwoners in brede zin. Door effectgericht en adaptief te sturen benadrukt u steeds meer dat het niet om geld draait, maar om de impact in de samenleving.

3.2 De veranderende samenleving vraagt om adaptiviteit

Als de samenleving je uitgangspunt is, moet je wendbaar zijn. Dit hebben geleerd uit de evaluatie van de themaplannen/uitvoeringsprogramma's: die zijn niet altijd vier jaar lang houdbaar. Daarom evalueren we het aanbod continue en passen we het aan als dat nodig is. Wat goed werkt, behouden we, wat nodig is, vullen we aan, van wat niet werkt, nemen we afscheid. De flexibele budgettering maakt het mogelijk om snel te snel reageren op

nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Daarmee kunnen terugkerende problemen vermijden en structurele veranderingen doorvoeren.

3.3 Monitoring helpt om zoveel mogelijk stemmen te horen

We creëren platforms voor communicatie tussen beleidsmakers en inwoners die met ons beleid te maken krijgen. Dit helpt ons hun ervaringen en feedback te integreren in de beleidsvorming en -evaluatie. Ons monitoringsysteem versterken we met zowel kwantitatieve als kwalitatieve data. Daarvoor gebruiken we innovatieve methoden zoals burgerpanels en digitale enquêtes.

3.4 Sturen op doelen maakt het welbevinden van inwoners meetbaarder

De behoefte om het welbevinden van inwoners zichtbaar en meetbaar te maken, wordt steeds groter. Om die reden heeft het college de principes van brede welvaart omarmd als instrument om vorm en inhoud te geven aan effectgericht sturen.

4.1 Dit is het eerste moment waarop een degelijk financieel besluit mogelijk is

De themaplannen zijn begin 2023 verlengd tot eind 2024. Het nieuwe beleidskader stelt u in september vast. Hierna kan het college in samenwerking met de inwoners en partners werken aan de uitvoeringsprogramma's. Deze zijn eind 2024 / begin 2025 klaar. Dat betekent dat een passend financieel kader niet meer in de begroting van 2025 opgenomen kan worden.

4.2 Zo loopt de huidige uitvoering gewoon door

Om de verandering vanuit het nieuwe beleid op te bouwen, bouwen we een aantal activiteiten uit het oude beleid wellicht af. Dit vergt een overgangperiode. In die periode loopt een aantal activiteiten gewoon door. We nemen de gevraagd incidentele middelen voor 2025 op in de begroting 2025.

5.1 Hiermee legt u de te bereiken doelen vast

De doelen uit het strategisch beleidskader zijn uitgangspunten in de uitvoeringsprogramma's. Met onze partners gaan we in gesprek over de prestaties die zij kunnen inzetten om een bijdrage te leveren aan het bereiken van die doelen. Per opgave stellen we een uitvoeringsprogramma op, zodat per opgave duidelijk is wat de focus en prioritering is van activiteiten om de doelen te behalen. Voor 2026 leggen we u de doelen voor met realistische streefwaarden. Welke streefwaarden dat zijn, hangt af van wat we kunnen realiseren.

6.1 Zo komen de maatschappelijke effecten die u wil bereiken tot leven

De maatschappelijke effecten en doelen zijn opgehaald in sessies met het maatschappelijke werkveld, met u als raad en vanuit de interne organisatie. Door de samenhang tussen de maatschappelijke effecten en de doelen in het strategisch beleidskader maken we impact in de samenleving. U ontvangt jaarlijks een voorstel voor de concrete invulling van de streefwaarden van de doelen, afhankelijk van de prestaties en voortgang op het beleidsthema.

6.2 Dit maakt het mogelijk uw controlerende rol uit te voeren

Maatschappelijke effecten zijn subjectief (ervaring van inwoners staat centraal) en het bereik is gericht op de langere termijn. Door per maatschappelijk effect een aantal doelen en indicatoren te benoemen, heeft u inzicht in de aanpak. Het college stelt elk jaar ambities vast voor de uitvoering (doelbereik en streefwaarde indicatoren) en rapporteert hierover in de P&C cyclus. In deze cyclus kunt u bijsturen op doelbereik, streefwaarden en financiën. Bijvoorbeeld door het ambitieniveau van een of meerdere doelen aan te passen (met behulp

van de streefwaarden indicatoren) en/of de hoogte of allocatie van budgetten aan te passen.

7.1 Dit past bij ons uitgangspunt

Het is uw ambitie dat besluiten niet voor, maar met inwoners en maatschappelijke organisaties worden genomen. De uitvoeringsprogramma's worden in co-creatie met inwoners en maatschappelijke organisaties opgesteld. Dit betekent dat betrokkenen gezamenlijk de uitvoeringsprogramma's ontwikkelen onder eindverantwoordelijkheid van het college. Hierdoor zijn deze plannen breed gedragen en effectief in de praktijk.

8.1 Pas op dit moment kunt u sturen op doelen en bijbehorende budgetten

Vanuit de uitvoeringsprogramma's werken we in co-creatie met inwoners en maatschappelijke partners de doelen en de bijbehorende definities en streefwaarden verder uit. Bij de begrotingsbehandeling 2026 kunnen we een passend financieel kader aan de uitgewerkte doelen koppelen, afhankelijk van hoeveel geld er nodig is om de doelen te bereiken.

Kanttekeningen

3.1 De raad heeft behoefte aan doelen met streefwaarden

Voor doelen met streefwaarden is het nog te vroeg. We kiezen namelijk voor een lerende aanpak. Dat betekent dat we u nu nog geen doelen met streefwaarden voorleggen. We gaan namelijk eerst met onze maatschappelijke partners in gesprek. Van hen horen we graag wat realistisch en haalbaar is.

6.1 Wanneer we de maatschappelijke effecten bereiken, is onduidelijk

Het behalen van de maatschappelijke effecten is een langetermijnopdracht die ook langer dan vier jaar kan duren. Per maatschappelijk effect is een aantal doelen en indicatoren geformuleerd. U stuurt erop dat deze doelen in de vierjarige looptijd van het strategisch kader gerealiseerd worden.

6.2 Maatschappelijke effecten zijn lastig te meten

Externe factoren kunnen de opgaven in de samenleving complexer maken, of juist een bijdrage leveren aan oplossingen zonder onze inzet. Als blijkt dat een effect onvoldoende wordt behaald sturen we dat via de p&c cyclus bij. Het uitgangspunt adaptief en lerend werken stimuleert om daar scherp op te blijven.

8.1 Het is onduidelijk wat de realisatiekosten van de uitvoeringsprogramma's precies zijn

Voor het SMART-formuleren van de doelen maken we gebruik van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve informatie. We verwachten deze informatie niet volledig te hebben voor het opstellen van de begroting 2026. We kunnen wel een start maken met behulp van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren.

Vervolg

2024: College stelt met inwoners en partners drie uitvoeringsprogramma's op

2024 -Q1 2025: College besluit over de drie uitvoeringsprogramma's

Q3 2025: Raad besluit over de SMART-doelen en financiële kaders bij de begrotingsbehandeling 2026

Bijlagen

Bijlage(n) bij dit voorstel:

1. Strategisch beleidskader Mensen maken de samenleving 2025-2028 (629686)
2. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein op Strategisch beleidskader (632380)
3. Reactie van het College op advies van de Adviesraad Sociaal Domein (632381)
4. Raadsbesluit Strategisch beleidskader Mensen maken van samenleving 2025-2028 (636799)

De Secretaris,

De Burgemeester,

